

Standardaftale om skorstensfejning samt vejledende gebyrer for skorstensfejerarbejde

Journal nr. 2:8032-227, 2:8032-228

Rådsmødet den 15. december 1999

1. Resumé

Kommunernes Landsforening (KL) har den 29. juni 1998 foretaget anmeldelse af standardaftale om skorstensfejning og anmeldelse af vejledende gebyrer for skorstensfejerarbejde. Standardaftalen og de vejledende gebyrer er udarbejdet i et samarbejde mellem Skorstensfejerlauget af 11. februar 1778 (SFL) og KL.

KL anmoder om en ikke-indgrebserklæring, jf. konkurrencelovens § 9, subsidiært en individuel fritagelse, jf. § 8, stk. 1.

Standardaftalen om skorstensfejning anvendes stort set i samtlige af KL's medlemskommuner. I standardaftalens pkt. 7 henvises der til de aftalte vejledende gebyrer for skorstensfejning, der anvendes i forbindelse med kommunalbestyrelsens årlige fastsættelse og opkrævning af gebyrer hos husejerne, eventuelt gennem skorstensfejeren.

Da der således består en vis sammenhæng mellem de to anmeldelser, behandles de under ét.

De forhold, der påkalder sig konkurrenceretlig interesse, er standardaftalens pkt. 2 og pkt. 13 om en tidsubestemt tildeling af bestemte geografiske områder. Vilkåret er ensbetydende med en geografisk opdeling af markedet, og er en konkurrencebegrænsning omfattet af konkurrencelovens forbud mod konkurrencebegrænsende aftaler, jf. § 6, stk. 1, jf. stk. 3, jf. § 6, stk. 2, nr. 3.

Anvendelsen af vejledende gebyrer for skorstensfejning i standardaftalens pkt. 7, findes også at udgøre en konkurrencebegrænsning omfattet af forbudet i konkurrencelovens § 6, stk. 1, jf. stk. 3 idet vejledende gebyrer kan medføre en uniformering af prisdannelsen og dermed hæmme priskonkurrencen.

Tilrettelæggelsen af skorstensfejning vil såfremt kommunerne finder dette ønskeligt kunne ske på grundlag af eksklusive områdetildelinger. Dette vil blot ikke kunne ske med tidsubestemte tildelinger, men fx ved at udbyde retten til skorstensfejning med passende tidsbegrænsede mellemrum (fx 3-5 år). En sådan tilrettelæggelse af skorstensfejningen vil samtidig harmonere med Konkurrencestyrelsens vejledende udtalelse af 17. november 1999, hvoraf fremgår, at skorstensfejeraftaler mellem kommunerne og skorstensfejere er omfattet tjenesteydelsesdirektivets udbudspligt.

2. Afgørelse

Det meddeles Kommunernes Landsforening og Skorstensfejerlauget af 11. februar 1778, at vilkåret i pkt. 2 i standardaftalen om skorstensfejning om tidsubestemt tildeling af bestemte geografiske

områder, udgør en konkurrencebegrænsning omfattet af forbudet mod konkurrencebegrænsende aftaler, jf. konkurrencelovens § 6, stk. 1, jf. stk. 3.

Det meddeles endvidere Kommunernes Landsforening og Skorstensfejerlauget, at de aftalte vejledende gebyrer ligeledes udgør en konkurrencebegrænsning, omfattet af forbudet mod konkurrencebegrænsende aftaler, jf. konkurrencelovens § 6, stk. 1, jf. stk. 3.

En erklæring om ikke-indgreb i medfør af konkurrencelovens § 9 kan derfor ikke meddeles.

De fastsatte grundgebyrer for kontrolmåling af mindre oliefyre, indeholdt i de mellem KL og SFL fastsatte vejledende gebyrer for skorstensfejning, er dog undtaget konkurrencelovens § 6, stk. 1, jf. § 2, stk. 2, idet disse grundgebyrer er fastsat i medfør af offentlig regulering.

Endvidere meddeles, at betingelserne for en fritagelse i lovens § 8, stk. 1, nr. 1)-4), ikke er opfyldt.

Idet den geografiske opdeling af skorstensfejermarkedet og de fastsatte vejledende gebyrer i standardaftalen pkt. 2 henholdsvis pkt. 7 er integreret bestanddele af standardaftalen, påbydes Kommunernes Landsforening og Skorstensfejerlauget af 11. februar 1778 efter konkurrencelovens § 6, stk. 4, jf. § 16, stk. 1, nr. 1), at ophæve standardaftalen i dens helhed.

Endvidere påbydes de aftalte vejledende gebyrer efter konkurrencelovens § 6, stk. 4, jf. § 16, stk. 1, nr. 1 ophævet, bortset fra de lovfastede grundgebyrer for kontrolmåling af mindre oliefyre.

I overensstemmelse med overgangsbestemmelserne i konkurrencelovens § 27, stk. 4 skal påbudet til Kommunernes Landsforening og Skorstensfejerlauget af 11. februar 1778 være efterkommet inden 3 måneder efter meddelelse af rådets afgørelse, dvs. senest den 16. marts 2000.

3. Sagsfremstilling

3.1 Parterne

Kommunernes Landsforening er en forening, der varetager de danske primærkommuners fælles og almindelige interesser samt har til formål at fremme samvirket imellem kommunerne samt bistå kommunerne i deres virksomhed, herunder ved information og rådgivning

Skorstensfejerlauget af 11. februar 1778 varetager interesserne for de danske skorstensfejermestre, som er repræsenteret i laudet. Skorstensfejerlaugets medlemmer har i det seneste regnskabsår haft en samlet omsætning på ca. 256 mio. kr.

3.2 Aftalernes indhold

Af standardaftalen fremgår, at skorstensfejermesteren udfører det lovpligtige skorstensfejerarbejde i henhold til gældende lovforskrifter, herunder bekendtgørelse nr. 239 af 27. april 1993 om brandværnsforanstaltninger for skorstene.

Aftalen indeholder derudover vilkår omkring opførelse af register over ejendomsadresser, BBR-nr., ildsteder mv., ansættelse af det fornødne personale, underretningspligt, opsigelse mv..

I medfør af aftalens pkt. 2 tildeles skorstensfejeren et bestemt geografisk arbejdsområde. I større kommuner udpeges almindeligvis flere skorstensfejere, der hver tildeles et afgrænset område. Ifølge SFL er områdetildelingen eksklusiv. Kun i tilfælde af, at skorstensejeren er utilfreds med den udpegede skorstensfejer, kan der indtræde en anden skorstensfejer i området.

Af aftalens pkt. 7 fremgår, at kommunalbestyrelsen fastsætter og opkræver gebyrer hos husejerne, eventuelt gennem skorstensfejermesteren, hvortil der henvises til de mellem KL og SFL fastsatte vejledende gebyrer om skorstensfejning. Gebyrerne er fastsat efter ydelseernes art (rensning af skorsten, centralkedler, brændeovne mv.).

Af Energistyrelsens bekendtgørelse om kontrolmåling, justering og rensning af mindre oliefyringsanlæg nr. 767 af 19. september 1999 § 3, stk. 1 fremgår, at der foretages en årlig kontrolmåling af mindre oliefyringsanlæg af skorstensfejeren, medmindre en ejer eller bruger af et mindre anlæg over for skorstensfejeren dokumenterer, at der foreligger en aftale om årligt eftersyn af anlægget med en servicevirksomhed, der er registreret i henhold til den af Energistyrelsen godkendte registreringsordning for oliefyrselskaber.

Af bekendtgørelsens § 8, stk. 1 fremgår, at der for udførelsen af skorstensfejers kontrolmålinger betales et gebyr, hvis grundbeløb er 95,00 kr. (niveau pr. 1. januar 1994, ekskl. moms), og at gebyret reguleres en gang årligt pr. 1. januar med samme reguleringsprocent, som anvendes af Kommunernes Landsforening vedrørende vejledende gebyrer for skorstensfejning. For udførelsen af skorstensfejers kontrolmålinger med blåflammebrændere betales et tillæg til gebyret med grundbeløb 58,00 (niveau pr. 1. januar 1994, ekskl. moms), jf. § 8, stk. 2. Tillægget reguleres som anført i § 8, stk. 1.

3.3 Det relevante marked

Det relevante marked er markedet for lovpligtig skorstensfejerarbejde og brandpræventivt eftersyn i Danmark.

Standardaftalen har virkning på dette geografiske marked, idet kontrakten anvendes i hovedparten af KL's medlemskommuner.

Bagatelreglen i konkurrencelovens § 7 finder ikke anvendelse, idet KL's "brancheomsætning" udgøres ifølge § 6 af omsætningen for samtlige medlemskommuner, med tillæg af foreningens egen omsætning, jf. Erhvervsministeriets bekendtgørelse nr. 1030 af 17. december 1997 om beregning af omsætning i konkurrencelovens § 7, stk. 1. Endvidere repræsenterer skorstensfejerlaugets medlemsvirksomheder hovedparten af det samlede antal skorstensfejere i Danmark, hvorfor markedsandelen for de i standardkontrakten omfattede virksomheder langt overstiger den i bagatelreglen fastsatte markedsandel.

3.4 Konkurrencelovens § 2, stk. 2

Det fremgår af konkurrencelovens § 2, stk. 2, at en konkurrencebegrænsning er undtaget lovens forbudsbestemmelser, såfremt konkurrencebegrænsningen er en direkte eller nødvendig følge af offentlig regulering.

Af byggelovens § 15 fremgår, at "By- og boligministeren kan fastsætte nærmere regler om rensning af skorstene og røgkanaler samt eftersyn i bygninger, hvori der er indrettet ildsteder. Der kan tillige fastsættes regler for, hvem der kan forestå arbejdet og de pågældende ansættelsesforhold, arbejdets tilrettelæggelse, samt hvorledes der skal reageres ved konstaterede mangler ved en ejendom".

Det fremgår endvidere af byggelovens § 28, stk. 3, at "By- og boligministeren kan fastsætte nærmere regler om gebyrer for de foranstaltninger, der iværksættes i medfør af § 4A, § 6, stk. 3, og § 15".

I medfør af disse bestemmelser har by- og boligministeren i § 1 i bekendtgørelse nr. 239 af 27. april 1993 fastsat, at

"§1. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at lovpligtigt skorstensfejerarbejde tilbydes kommunens borgere.

stk. 2 Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om, hvorledes pligten til at tilbyde borgerne det lovpligtige skorstensfejerarbejde nærmere skal tilrettelægges. Der kan herunder træffes aftaler om samarbejde mellem flere kommuner.

stk. 3 Lovpligtigt skorstensfejerarbejde skal udføres af faglærte personer, der har bestået skorstensfejerlaugets svendep prøve eller mesterskole eller anden tilsvarende uddannelse."

Det fremgår ikke af de omhandlede bestemmelser, at kommunerne skal tilrettelægge skorstensfejningen på en sådan måde, at der etableres konkurrencebegrænsninger i form af geografiske enerettigheder eller i form af ensartede vejledende gebyrer for alle kommunerne under ét.

Da disse konkurrencebegrænsninger, som fastsættes af kommunalbestyrelserne, efter Konkurrencestyrelsens vurdering, ikke er nødvendige for, at kommunalbestyrelserne kan opfylde de opgaver de er pålagt i henhold til lovgivning, gælder reglerne i konkurrencelovens kapital 2 og 3 i fuldt omfang, jf. konkurrencelovens § 2, stk. 2, 2. punktum.

Konkurrencestyrelsen har i medfør af konkurrencelovens § 2, stk. 4 ved brev af 3. november 1999 anmodet By- og boligministeriet tage stilling til, om de omhandlede konkurrencebegrænsninger er en direkte eller nødvendig følge af offentlig regulering, jf. konkurrencelovens § 2, stk. 2.

By- og boligministeriet har ved brev af 1. december 1999 meddelt, at de omhandlede konkurrencebegrænsninger ikke er en direkte eller nødvendig følge af offentlig regulering, idet det anføres, at "Det er efter skorstensfejerbekendtgørelsen den enkelte kommunalbestyrelse, der har kompetencen til at beslutte den nærmere organisering. Den enkelte kommunalbestyrelse har derfor også haft mulighed for at vælge andre løsninger, som er forenelige med hensynene bag reguleringen".

Grundgebyrerne for skorstensfejerens kontrolmåling af mindre oliefyr, tillige indeholdt i de mellem KL og SFL aftalte vejledende gebyrer, er dog undtaget konkurrencelovens § 6, stk. 1, jf. § 2, stk. 2, 1. punktum, idet disse grundgebyrer er direkte fastsat i medfør af offentlig regulering (herom afsnit 3.2).

3.5 Parternes bemærkninger

KL har ved brev af 2. december 1999 fremkommet med bemærkninger til sagen. KL anfører, at der bør gives en erklæring om ikke-indgreb efter konkurrencelovens § 9 under hensyntagen til at

- standardkontrakten mellem KL og SFL er løbende opsigelig med ét år fra kommunens side og seks måneder fra skorstensfejrmesterens side,
- baggrunden for, at dette ikke i større omfang er praktiseret må ses som en konsekvens af, at opgaven først har været bragt i fokus i samme omfang som en række andre opgaver,
- aftalen har været en relativ praktisk ordning for kommunerne til at få gennemført de pålagte kontrolfunktioner,
- der er tale om pligt til, for kommunerne at tilbyde skorstensejerne en rensningsordning, der på grund af de aftalte vejledende takster kan ske til en rimelig pris,
- der for den enkelte borger ikke er pligt til at modtage denne ydelse, idet den pågældende kan entrere med en anden skorstensfejer om at få foretaget fejning, kontrolmåling mv. og fremlægge dokumentation herfor overfor bopælskommunen,
- der ikke i de år, hvor kommunerne har varetaget opgaverne har været rejst sager om beløbenes størrelse eller rimelighed, men alene har været et mindre antal sager omfanget af rensninger og sodfjerning/sodposer,
- de vejledende gebyrer, som anvendes i de fleste tilfælde, sikres alle borgere en rimelig pris på ydelserne, hvor en friere prissætning ville kunne medføre store variationer og risiko for at borgerne i mindre tæt bebodde områder kommer til at betale en høj pris for ydelserne.

Slutteligt anfører KL, at hvis opgaverne i givet fald skal udbydes, må der gives en rimelig frist hertil, og at 1. januar 2002 må betragtes som værende realistisk som tidligste dato for udbudene.

SFL har ved brev af 2. december 1999 fremkommet med en række bemærkninger til sagen. SFL påpeger bl.a., at den landsdækkende udførelse af skorstensfejning nødvendiggør, at der er en tilstrækkelig stab af fagudøvere. Det anføres videre, at der må sikres vilkår, der er tilstrækkelige for at fastholde de udøvere, der allerede er i håndværket, ligesom det er nødvendigt, at kunne tiltrække lærlinge. Hertil oplyses, at der på landsplan er en ledighed på mindre end 10 skorstensfejersvende, hvorfor der således ikke er nogen ledig kapacitet.

Under hensyntagen til den knappe arbejdskapacitet på området anfører SFL, at en udlicitering af skorstensfejningen vil indebære, at en del af det lovpligtige arbejde ikke vil kunne blive udført, idet

- de skorstensfejrmestre, der mister deres virksomhed i forbindelse med en udlicitering, kun i begrænset omfang være at finde som fremtidige udøvere af skorstensfejerhåndværket,
- skorstensfejersvende - der måtte være kvalificeret til at blive skorstensfejrmestre, vil blive vanskelige at motivere til at søge job som skorstensfejrmester med udsigt til en kortvarig ansættelseskontrakt - formentlig med en tidshorizont på ca. 4 år,
- der er stor risiko for, at skorstensfejrmesteren vil stå tilbage med investeringer, der kun kan nyttiggøres i netop det job og netop i det område, hvor han var skorstensfejrmester,
- en kort tidshorizont vil ikke i tilstrækkeligt omfang kunne motivere mestrene til at ansætte lærlinge (der er 4 års læretid).

Energistyrelsen har ved brev af 12. november 1999 fremkommet med bemærkninger til sagen. Energistyrelsen finder, at det vil få meget uheldige afledte konsekvenser for kontrolordningen for de

mindre oliefyr, hvis kommunerne afskæres fra at aftale geografiske opdelinger i forbindelse med tilrettelæggelsen af det pligtige skorstensfejerarbejde, således at det ikke er klart, hvilken skorstensfejer der kommer i de enkelte bygninger. Endvidere anføres, at ordningens effektivitet og gennemslagskraft vil blive svækket væsentligt, herunder også Energistyrelsens tilsyn med ordningen, ligesom ordningens miljømæssige effekt vil blive reduceret. Endelig påpeges, at ophævelsen af de vejlede gebyrer for skorstensfejning vil have den afledte konsekvens for kontrolordningen, at der få så vidt angår reguleringen af gebyrer for kontrolmålinger af oliefyr ikke længere vil kunne henvises til samme reguleringsprocent, som anvendes af KL, og at der i stedet må fastsættes nye reguleringsregler i OR-bekendtgørelsen.

4. Vurdering

Udførelsen af skorstensfejning - med kommunal foranstaltning - udgør en erhvervsaktivitet omfattet af konkurrenceloven, jf. konkurrencelovens § 2, stk. 1.

Undtagelsesbestemmelsen i konkurrencelovens § 2, stk. 2 finder ikke anvendelse i nærværende sag, bortset fra de grundgebyrer for kontrolmåling af mindre oliefyr, som er fastsat i medfør af offentlig regulering.

Anmeldelserne er ikke EU-fritaget og parterne er ikke en del af samme koncern, hvorfor konkurrencelovens §§ 4 og 5 ikke finder anvendelse. Endelig finder bagatelreglen i konkurrencelovens § 7 ikke anvendelse.

4.1 Konkurrencelovens § 6, stk. 1

Standardaftalen har karakter af en vedtagelse, idet standardaftalen er blevet til mellem KL og SFL, der henholdsvis er en forening af landets kommuner og en forening af landets skorstensfejere. Udenfor står alene Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune.

Det følger af konkurrencelovens § 6, stk. 3, at forbudet mod konkurrencebegrænsende aftaler i § 6, stk. 1 også gælder for vedtagelser inden for en sammenslutning af virksomheder og samordnet praksis mellem virksomheder. Af lovbemærkningerne fremgår, at det ikke er noget krav, at "vedtagelsen" er juridisk bindende for medlemmerne. Afgørende i så henseende er blot, at sammenslutningen har ønsket under den ene eller anden form at koordinere medlemmernes optræden.

De aftalevilkår, der påkalder sig konkurrenceretlig interesse, er vilkåret i standardaftalens pkt. 2 om tildeling af et bestemt geografisk område på eksklusiv basis, samt parternes anvendelse af vejledende gebyrer, som der henvises til i standardaftalens pkt. 7.

For så vidt angår de af KL afgivne bemærkninger (afsnit 3.5) skal det bemærkes, at SFL overfor styrelsen har oplyst, at opsigelsesmuligheden i standardkontraktens pkt. 13 stort set aldrig er blevet anvendt, og at bestemmelsen i standardkontraktens pkt. 2 om tildeling af et bestemt geografisk område i praksis bliver anvendt på eksklusiv vis, idet der kun undtagelsesvis er blevet indsat en anden skorstensfejer end den af kommunen udpegede i forbindelse med klager fra enkelte husstande.

Vilkåret i standardaftalens pkt. 2 er ensbetydende med, at udbydere af skorstensfejning er afskåret fra at tilbyde skorstensfejning til kommunens borgere mv. inden for det tildelte geografiske arbejdsområde. Herved begrænses den frie og lige konkurrence på området. Konkurrencebegrænsningen forstærkes ved at de pågældende aftaler indgås for en ubegrænset tidsperiode, jf. standardaftalens pkt. 13.

Efter konkurrencelovens § 6, stk. 2, nr. 3 foreligger der en forbudt konkurrencebegrænsning i medfør af § 6, stk. 1, når der ved aftale sker en geografisk opdeling af markedet.

På den baggrund findes vilkåret i standardaftalens pkt. 2 omfattet af konkurrencelovens § 6, stk. 1, jf. stk. 3.

Hvad angår de mellem KL og SFL fastsatte vejledende gebyrer for skorstensfejning, har SFL overfor styrelsen oplyst, at de vejledende gebyrer følges af alle kommuner, og at der ikke er tale om, at skorstensfejerne forhandler om priserne. Styrelsen finder, at de vejledende gebyrer har en uniformerende virkning, og at den manglende priskonkurrence tillige forstærkes af den geografiske opdeling af markedet.

De vejledende gebyrer reguleres efter to indeks: "Gennemsnitlig ændring i timefortjenesten for arbejdere og funktionærer, DA's medlemsvirksomheder - hele landet" samt "forbrugerprisindekset, tjenester - Danmarks Statistik". Førstnævnte indeks indgår med 70,3% og sidstnævnte indeks med 29,7%. De vejledende gebyrer er fastsat med udgangspunkt i grundtakster for 1968 henholdsvis 1982, der siden er blevet indeksreguleret én gang årligt.

Automatiske prisreguleringsklausuler afspejler ikke den konkrete udvikling i udbuds- og efterspørgselsforholdene, og virker derfor ikke effektivitetsfremmende. En automatisk prisreguleringsklausul kan ydermere have den effekt, at den uniformerer prisstigningerne, hvorved den kan begrænse konkurrencen og dermed være omfattet af forbudet mod konkurrencebegrænsende aftaler, jf. § 6, stk. 1.

I modsætning til forudbestemte reguleringssatser (fx en fastsat %-sats), kan indekserede reguleringssatser, til en vis grad, siges at være markeds- og omkostningsbestemt, og bedst stemmende med konkurrenceloven.

Styrelsen anser dog, at anvendelsen af vejledende gebyrer medfører en uniformering af prisdannelsen på et marked¹. Grundlæggende bør det være op til den erhvervsdrivende selv at fastsætte sine priser ud fra en vurdering af udbuds- og efterspørgselsforholdene.

I nærværende tilfælde har de vejledende gebyrer ikke blot til formål, men også til følge at virke uniformerende på markedet, da det i anmeldelsen fremgår, at de vejledende gebyrer ikke har bindende virkning overfor kommunerne, men at "priserne er ens på størstedelen af markedet".

På den baggrund finder styrelsen, at de vejledende gebyrer for skorstensfejning, fastsat mellem KL og SFL, uniformerer prisdannelsen på skorstensfejning i Danmark, ligeledes udgør en konkurrencebegrænsning omfattet af § 6, stk. 1, jf. stk. 3.

Idet såvel standardaftalen som de vejledende gebyrer findes at være omfattet af konkurrencelovens § 6, stk. 1, jf. stk. 3, kan en erklæring om ikke-indgreb i medfør af lovens § 9 ikke gives.

4.2 Konkurrencelovens § 8, stk. 1, nr. 1-4

Fritagelsesbetingelserne i konkurrencelovens § 8, stk. 1, nr. 1-4 er kumulative, hvorfor aftalen ikke kan fritages, såfremt blot en enkelt af betingelserne ikke er opfyldt.

§ 8, stk. 1, nr. 1

KL har i anmeldelsen anført, at de vejledende gebyrer og standardaftalen er udarbejdet bl.a. for at sikre en effektiv og smidig tilrettelæggelse af det lovpligtige skorstensfejerarbejde. Endvidere anføres, at udarbejdelsen af vejledende gebyrer for de enkelte ydelser gør det administrativt håndterbart for såvel skorstensfejermesteren som kommunen at tilrettelægge aktiviteten.

Standardaftalen pkt. 2 foreskriver en tildeling af et bestemt geografisk område på eksklusiv basis, hvorved alternative udbydere af skorstensfejning i de enkelte kommuner er afskåret fra at tilbyde skorstensfejning til kommunens borgere mv.. Den frie og lige konkurrence på området for skorstensfejning begrænses herved.

De vejledende gebyrer uniformerer prisdannelsen for skorstensfejerydelser, og har ifølge KL betydet, at priserne er ens på størstedelen af markedet.

På den baggrund finder styrelsen ikke, at standardkontrakten såvel som de vejledende gebyrer bidrager til at styrke effektiviteten på området for skorstensfejning, hvorfor betingelsen ikke anses som opfyldt.

§ 8, stk. 2, nr. 2

KL anfører i anmeldelsen, at kommunernes anvendelse af standardaftalen og de vejledende gebyrer indebærer, at borgerne herved får det lovpligtige skorstensfejerarbejde udført til en fordelagtig pris, og at borgerne har nemt ved at gennemskue prisstrukturen.

Da standardaftalen og de vejledende gebyrer ikke anses for at styrke effektiviteten på området, findes denne betingelse tillige ikke opfyldt.

§ 8, stk. 1, nr. 3

En aftale mv. kan kun fritages, såfremt de konkurrencebegrænsende elementer i aftalen ikke rækker videre, end hvad der er nødvendigt.

Styrelsen anser det for en unødvendig konkurrencebegrænsning, at KL vejleder den enkelte kommune om at tilrettelægge skorstensfejning ved anvendelse af geografiske områdeopdelinger på eksklusiv basis. Tilrettelæggelsen heraf kan fx ske ved at udbyde retten til skorstensfejning i en tidsbegrænset periode (fx 3-5 år) eller ved at overlade opgaven til skorstensfejere i fri konkurrence, som skorstensejerne derefter frit kan vælge imellem.

Under hensyntagen til parternes bemærkninger til sagen (afsnit 3.5) finder styrelsen ikke holdepunkterne for, at skorstensfejning fremover ikke kan tilrettelægges af den enkelte kommune eller den enkelte skorstensfejer, således at skorstensfejning kan tilrettelægges på stort set samme måde som i dag inden for bestemte distrikter. Disse distrikter skal blot udbydes med passende mellemrum, under iagttagelse af de stillede uddannelses-, arbejdsmiljø-, miljø- og sikkerhedskrav. Offentlig udbud af skorstensfejning kan på sigt medføre, at skorstensfejermestre overtager flere distrikter på tværs af kommunegrænser med stordrift til følge.

For så vidt angår anvendelsen af vejledende gebyrer for skorstensfejning, finder styrelsen, at disse medfører en unødvendig prisuniformering af markedet for skorstensfejning.

Betingelsen i § 8, stk. 1, nr. 3 findes ikke opfyldt.

Det bemærkes i øvrigt, at Konkurrencestyrelsen efter anmodning fra SFL ved skrivelse af 17. november 1999 har foretaget en vurdering af om kommunernes aftaler om skorstensfejerarbejde er omfattet tjenesteydelsesdirektivet. Af udtalelsen fremgår, at aftalerne er udbudspligtige i medfør af tjenesteydelsesdirektivet.

§ 8, stk. 1, nr. 4

Det fremgår af denne betingelse, at aftalerne mv. ikke må udelukke konkurrencen for en væsentlig del på det relevante marked. Da standardkontrakten forudsætter en tidsbegrænset områdeopdeling, hvorved alternative udbydere af skorstensfejning afskæres, og da størstedelen af landets skorstensfejere er medlem af SFL, findes denne betingelse tillige ikke opfyldt.

Der er hermed ikke grundlag for hverken at fritage den anmeldte standardaftale eller de anmeldte vejledende gebyrer for skorstensfejning i medfør af konkurrencelovens § 8, stk. 1.

Derimod er der grundlag for at udstede påbud efter konkurrencelovens § 6, stk. 4, jf. § 16, stk. 1, nr. 1 om en hel eller delvis ophævelse af standardaftalen, henholdsvis de vejledende gebyrer.

Idet den i standardaftalens pkt. 2 fastsatte opdeling af det geografiske marked for skorstensfejning og henvisningen i aftalens pkt. 7 om de fastsatte vejledende gebyrer er integrerede bestanddele af standardaftalen, finder styrelsen, at standardaftalen i medfør af konkurrencelovens § 6, stk. 4, jf. § 16, stk. 1, nr. 1 skal ophæves i dens helhed.

Endvidere finder styrelsen, at de aftalte vejledende gebyrer for skorstensfejning tillige efter konkurrencelovens § 6, stk. 4, jf. § 16, stk. 1, nr. 1 skal ophæves i deres helhed, bortset fra de lovfastede grundgebyrer for kontrolmåling af mindre oliefyr.

Afgørelsen er indbragt for Konkurrenceankenævnet (sagen hævet)

1 Dette fremgår eksempelvis af Konkurrencerådets afgørelse af 25. november 1998, hvor en aftale mellem Dansk Skovforening og Danske Træindustrier om fastsættelse af vejledende priser for råtræ fandtes omfattet af konkurrencelovens § 6, stk. 1. Aftaleparterne argumenterede for at de vejledende priser gør det enklere at finde den rigtige markedspris, fremfor at den enkelte skovejer og savværksejer skal foretage sin egen analyse af den aktuelle situation på råtræmarkedet. Konkurrencerådet fandt imidlertid, af denne aflastning for medlemmerne ikke kunne retfærdiggøre den uniformering af prisdannelser, de vejledende priser medfører. Det anførtes tillige, at det ville være tilladt for parterne at opnå denne aflastning på anden måde, fx ved at udarbejde en prisstatistik på grundlag af indhentede historiske salgspriser mv.